

*„Wybierz pracę, którą kochasz,
a nie będziesz musiał pracować
nawet przez jeden dzień w swoim życiu”
Konfucjusz*

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**W ZESPOLE SZKOLNO – PRZEDSZKOLNYM
GMINNYM PRZEDSZKOLU W LISEWIE
SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. JANUSZA KORCZAKA
W LISEWIE**

Lisewo, wrzesień 2025

**STRUKTURA REALIZACJI WSDZ
W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM,
GMINNYM PRZEDSZKOLU,
SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. JANUSZA KORCZAKA W LISEWIE**

CZEŚĆ I

1. Podstawy prawne
2. Cel główny
3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:
 - 4.1. Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej
 - A - Cel preorientacji
 - B - Treści programowe
 - C - Warunki i sposoby realizacji
 - 4.2. Oddziały nauczania wczesnoszkolnego w klasach I-III
 - A - Cel orientacji zawodowej
 - B - Treści programowe
 - C - Warunki i sposób realizacji
 - 4.3. Oddziały w klasach IV-VI
 - A - Cel orientacji zawodowej
 - B - Treści programowe
 - C - Warunki i sposób realizacji
 - 4.4. Oddziały w klasach VII-VIII
 - A - Cel doradztwa zawodowego
 - B - Treści programowe
 - C - Warunki i sposób realizacji
 - 4.5. Rodzice
 - 4.6. Nauczyciele
5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

CZEŚĆ II

1. Tabela 1. Plan realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2024/2025
2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

CZEŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ
2. Słownik pojęć

CZEŚĆ I

1. Postawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 620, 1019, 1160, 1188 i 1189)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881)
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 i 1160)
- Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245 i 2432, z 2019 r. poz. 534, 1287 i 2248, z 2021 r. poz. 4, z 2022 r. poz. 1116 oraz z 2024 r. poz. 123 i 1933)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z 2018 r. poz. 1679, z 2021 r. poz. 1533, z 2022 r. poz. 609 i 1717, z 2023 r. poz. 312 i 1759, z 2024 r. poz. 996 oraz z 2025 r. poz. 378 i 1052)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 2022r. poz. 1610)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).

2. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie dzieci i uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;

- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy w szkole – zadania:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami - w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami - programu, o którym mowa w § 4 ust. 1 oraz koordynacja jego realizacji;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 4 ust. 1;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- realizowanie działań wynikających z programu o którym mowa w § 4 ust. 1.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele - wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąpiki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel - bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków - adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

4.1. Oddziały przedszkolne w Gminnym Przedszkolu w Lisewie

A. Cel preorientacji

Celem preorientacji zawodowej jest:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu;

- kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich prozawodowych marzeń.

B. Treści programowe - cele szczegółowe

1. Poznanie siebie – dziecko:

- określa, co lubi robić;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;
- określa, co robi dobrze;
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy – dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, tj. wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

C. Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane są do realizacji:

- podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej);
- podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej, a które prowadzone są przez nauczycieli i specjalistów;
- podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziałach przedszkolnych w szkole i poza nią.

4.2. Oddziały nauczania wczesnoszkolnego, klasy I-III

A. Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością

zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

B. Treści programowe

1. Poznanie siebie – uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

C. Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas I-III jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;

- **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.3. Oddziały klas IV-VI

A. Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

B. Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C. Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią
 - **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu**

4.4. Oddziały klas VII-VIII

A. Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

B. Treści programowe

1. Poznanie własnych zasobów – uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji,
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

C. Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas VII i VIII jest realizowane:

- podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego, gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią
 - **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu**

4.5. Rodzice

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są również rodzice. Działania skierowane do rodziców wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2025/2026.

4.6. Nauczyciele

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są także nauczyciele. Działania skierowane do tej grupy odbiorców będą szczegółowo wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program/plan realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2025/2026.

5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- rozmowy z uczniami na lekcjach wychowawczych, obserwacje,
- rozmowy z rodzicami podczas spotkań z rodzicami oraz indywidualnych,
- rozmowy z nauczycielami podczas rady pedagogicznej oraz indywidualne,
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy.

CZEŚĆ II

1. Załącznik 1.

Tabele zawierają:

- Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla Gminnego Przedszkola w Lisewie 2025/2026
- Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III w Szkole Podstawowej w Lisewie na rok szkolny 2025/2026;
- Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI w Szkole Podstawowej w Lisewie na rok szkolny 2025/2026;
- Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII w Szkole Podstawowej w Lisewie na rok szkolny 2025/2026
- Propozycje tematów z zakresu doradztwa zawodowego w klasach I -VIII w ramach nauczanych przedmiotów.

2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczno-gospodarcze. Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania.

2.1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chelmnie:

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- prowadzenie spotkań z rodzicami.

2.2. Współpraca z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy w Chelmnie:

- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie zajęć grupowych dla uczniów np. grupowa informacja zawodowa, zajęcia warsztatowe.

2.3. Współpraca z lokalnymi regionalnymi pracodawcami zakresie:

- wycieczek zawodoznawczych;
- wizyt studyjnych;

- spotkań z uczniami;
- spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy;
- w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

2.4. Współpraca ze szkołami programowo wyższymi – szkoły ponadpodstawowe:

- w zakresie promocji oferty kształcenia poprzez bezpośrednie przedstawicieli szkół spotkania z uczniami w szkole
- prowadzenie wykładów i warsztatów o charakterze zawodoznawczym;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII;
- udział w Dniach Otwartych szkół ponadpodstawowych.

2.5. Inne: ośrodki doskonalenia nauczycieli, Ośrodek Rozwoju Edukacji; biblioteka miejska/pedagogiczna/gminna; Ochotniczy Hufiec Pracy w Toruniu i Grudziądzu, itp.

CZEŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ

Ewaluacja działań w roku szkolnym 2024/2025:

W klasach 7 i 8 przeprowadzono ewaluację dotyczącą jakości realizowanych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, która wykazała potrzebę kontynuowania tego typu zajęć, podejmowania tej tematyki. Uczniowie wykazali zainteresowanie i potrzebę udziału w wycieczkach zawodoznawczych do zakładów pracy powiatu chełmińskiego i okolic. Uczniowie klas 8 deklarują, że na ich decyzje dotyczące wyboru szkoły głównie wpływ mieli rodzice oraz koledzy jak również media. Wybierając szkołę kierowali się najczęściej tym, żeby kierunek odpowiadał ich zainteresowaniom.

Sprawozdanie z ewaluacji WSDZ za rok **2024/2025** znajduje się w gabinecie pedagoga i Dyrektora szkoły.

Monitoring realizacji działań na rok szkolny 2025/2026

Za jego prowadzenie odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy/nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole podstawowej, który na bieżąco monitoruje realizację działań i prowadzi rejestr uwag co do ich realizacji.

Ewaluacja realizacji działań na rok szkolny 2025/2026 w szkole prowadzona jest przez wyznaczony zespół w składzie:

Anna Szcząchor - pedagog szkolny

Bożena Mochol - nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej

Aneta Urbaczewska - nauczycielka matematyki, wychowawca

Przyjęte metody: analiza dokumentacji, badania kwestionariuszem ankiety, rozmowy, dyskusje.

Ewaluacja jest prowadzona co roku.

Opracowała: Anna Szcząchor

Załącznik 1

PLAN DZIAŁAŃ W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego zgodnie z harmonogramem działań:

Preorientacja zawodowa dla dzieci w wieku przedszkolnym powinna być stałą perspektywą prowadzenia wychowania przedszkolnego w ciągu dnia, w trakcie swobodnych zajęć dzieci w kąciakach tematycznych oraz w czasie zajęć dotyczących poznawania zawodów najbliższych dziecku. W czasie zajęć dzieci powinny poszerzać świadomość dotyczącą świata zawodów z wykorzystaniem prostych zabaw

Plan preorientacji zawodowej w roku szkolnym 2025/2026 w oddziałach przedszkolnych

Lp.	Tematyka zagadnienia	Formy realizacji	Termin	Odpowiedzialni
1.	Integracja grupy	Zabawy integracyjne: „Witam wszystkich tych, którzy...”, „Kłębek”, „Iskierka przyjaźni...”	wrzesień 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
2.	O sobie samym	Przedstawienie się na forum grupy przedszkolnej, rozmowa na temat swego wyglądu, doskonalenie orientacji w schemacie własnego ciała Zabawa „Imię i gest”	wrzesień 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
3.	Moje mocne strony Co potrafię robić dobrze?- moje portfolio.	Dyskusja z wykorzystaniem metody aktywizującej „Burza mózgów” Wykonanie pracy plastycznej techniką kolażu.	Cały rok 2025/26	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
4.	Poznajemy specyfikę pracy strażak,	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu	wrzesień 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
5.	Wiem, kto pracuje w przedszkolu Spotkania z ciekawymi ludźmi	Przybliżenie dzieciom informacji o wykonywaniu różnych zawodów przez pracowników szkoły oraz rodziców	Wrzesień 2025 Cały rok 2025/26	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
6.	Poznajemy specyfikę pracy policjanta	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem,	Wrzesień 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych

		poznanie specyfiki danego zawodu		
7.	Z wizytą w bibliotece szkolnej – zajęcia biblioteczne	Zajęcia w bibliotece szkolnej	Październik 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
8.	Wywiad z leśnikiem, poznanie pracy pracowników lasu	Wizyta w Nadleśnictwie Dąbrowa	Październik 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
9.	Poznajemy specyfikę pracy kucharza	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu	Październik 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
10.	Poznajemy specyfikę pracy żołnierza	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu	Listopad 2026	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
11.	Poznajemy specyfikę pracy fotografa	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu	Listopad 2026	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
12.	Poznajemy specyfikę pracy listonosza	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu	Grudzień 2025	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
13.	Poznajemy specyfikę pracy aktor	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu	Marzec 2026	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
10.	Poznajemy specyfikę pracy stomatologa; wizyta stomatologa w przedszkolu	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu, wywiad	Marzec 2026	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
11.	Poznajemy specyfikę pracy kierowca	Pogadanka, poznanie atrybutów związanych z danym zawodem, poznanie specyfiki danego zawodu	Kwiecień 2026	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
12.	Poznajemy specyfikę pracy pielęgniarki	Wycieczka do Ośrodka zdrowia	Kwiecień 2026	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
13	Poznajemy specyfikę pracy strażaka	pogadanka	Maj 2026	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
14.	Kim chcę być jak dorosnę?	Rozmowa z wykorzystaniem atrybutów przypisanych pewnym zawodom, przy pomocy pacynek.	Cały rok 2025/26	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych

15.	Mali ogrodnicy	Prowadzenie przedszkolnego ogrodu warzywnego	Cały rok 2025/26	Wychowawcy oddziałów przedszkolnych
-----	----------------	--	------------------	-------------------------------------

2. Orientacja zawodowa dla klas I–III szkoły podstawowej, której celem jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Plan preorientacji zawodowej w roku szkolnym 2025/2026 w klasach I-III

Lp.	Tematyka zagadnienia	Formy realizacji	Termin	Odpowiedzialni
1.	Integracja grupy	Zabawy integracyjne	wrzesień 2025	Wychowawcy kl 1-3
2.	O sobie samym	Przedstawienie się na forum klasy	wrzesień 2025	Wychowawcy kl 1-3
3.	Moje mocne strony	Rozmowa - Co potrafię robić dobrze.	październik 2025	Wychowawcy kl 1-3
4.	Poznajemy różne zawody: policjant, lekarz, strażak, polityk, naukowiec, leśniczy, zawody związane ze światem mody	Odgrywanie scenek dramowych, wzywam pomoc w nagłych wypadkach-ćwiczenia	listopad 2025 kwiecień 2026	Wychowawcy kl 1-3
5.	Spotkania z ciekawymi ludźmi	Przybliżenie dzieciom informacji o wykonywaniu różnych zawodów przez pracowników szkoły	cały rok	Wychowawcy kl 1-3
6.	Zawody moich rodziców i dziadków	Konkurs plastyczny „Zawody, w których pracują moi rodzice/dziadkowie”	styczeń/luty 2026	Wychowawcy kl 1-3
7.	Kim chcę być jak dorosnę?	Rozmowa z wykorzystaniem atrybutów przypisanych pewnym zawodom	maj 2026	Wychowawcy kl 1-3
8.	Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania.	Opisywanie własnych zainteresowań i określanie, w jaki sposób można je rozwijać	cały rok	Wychowawcy kl 1-3
9.	Udział w warsztatach kulinarnych w ZS	Poznanie zawodu kucharza i kelnera	II półrocze	Doradca zawodowy, wychowawcy klas 3

	CKZ Grubno			
--	------------	--	--	--

Orientacja zawodowa dla klas IV–VI szkoły podstawowej, której celem jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Plan orientacji zawodowej w roku szkolnym 2025/ 2026 w klasach IV-VI

L.p.	Tematyka zagadnienia	Formy realizacji	Termin	Odpowiedzialni
1.	Moje mocne strony	Zajęcia wychowawcze	cały rok	Wychowawcy kl. IV-VI
2.	Moje zainteresowania i pasje	Zajęcia wychowawcze	cały rok	Wychowawcy kl. IV-VI
3.	Komunikacja interpersonalna	Zajęcia wychowawcze	cały rok	Wychowawcy kl. IV-VI
4.	Kim będę w przyszłości?	Zajęcia wychowawcze	cały rok	Wychowawcy kl. IV-VI
5.	W świecie zawodów	Zajęcia wychowawcze	cały rok	Wychowawcy kl. IV-VI
6.	Spotkania z ciekawymi ludźmi	Spotkanie z przedstawicielami zawodów	cały rok	Wychowawcy kl. 6a
7.	Jak się uczyć?	Zajęcia edukacyjne	cały rok	Wychowawcy kl. IV-VI, specjaliści

4. Doradztwo zawodowe dla klas 7–8 szkoły podstawowej, którego celem jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Plan doradztwa zawodowego dla klas 7– 8 w roku szkolnym 2025/2026

L.p.	Tematyka zagadnienia	Sposób realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego wynikające z ramowych planów nauczania	Zajęcia realizowane w klasach 7-8 zgodnie z przewidzianymi treściami	cały rok Klasy 7-8	Doradca zawodowy

		programowymi z doradztwa zawodowego		
2.	Opracowanie rozkładu dnia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym, rozumienie roli wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej.	Zajęcia realizowane zgodnie z podstawą programową wychowania fizycznego	grudzień 2025-luty 2026 Klasy 7-8	Nauczyciele w-f
3.	Udział w warsztatach „Spotkanie z ciekawymi zawodami” ZS CKU Grubno	Poznanie konkretnych zawodów, kierunki kształcenia w szkole ponadpodstawowej	Marzec-maj 2026	Doradca zawodowy, wychowawcy klas 8
4.	Poznanie przez uczniów klas 8 ofert edukacyjnych szkół ponadpodstawowych powiatu chełmińskiego	Promocja kierunków kształcenia	Marzec-maj 2026	Doradca zawodowy
5.	Wycieczka uczniów klas 8 do Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie	Spotkanie z pracownikiem/doradcą zawodowym z Urzędu Pracy	cały rok	doradca zawodowy
7.	Udział w wycieczkach zawodoznawczych	Poznanie konkretnych zawodów, miejsc pracy	cały rok	doradca zawodowy
8.	Udział w warsztatach „Programowanie robotów przemysłowych” w Grudziądzu	Poznanie ścieżki zawodowej związanej z automatyką i robotyką	Pierwsze półrocze Klasy 7-8	doradca zawodowy
9.	Udzielanie indywidualnych porad uczniom, rodzicom oraz wspieranie wychowawców w doradztwie zawodowym uczniów.	Porady, konsultacje	cały rok Klasy 7-8	Specjaliści, wychowawcy klas, doradca zawodowy
10.	Kim chcę zostać i co w związku z tym muszę umieć?	Określenie predyspozycji zawodowych	I półrocze	Wychowawca klasy 8a
11.	Poznajemy siebie, próbujemy dokonać wyboru swojej drogi życiowej.	Zajęcia wychowawcze	I półrocze	Wychowawca klasy 8a
12.	Pasja, wiedza i kompetencje w wyborze przyszłego zawodu.	Zajęcia wychowawcze	I półrocze	Wychowawca klasy 8a
13.	Moja przyszłość zależy ode mnie	Zajęcia wychowawcze	II półrocze	Wychowawca klasy 8b
14.	Praca moich rodziców	Zajęcia wychowawcze	I półrocze	Wychowawca klasy 8b
15.	Dalsze losy naszych absolwentów – spotkanie z zaproszonymi gośćmi	Zajęcia wychowawcze	II półrocze	Wychowawca klasy 8b

Propozycja tematów z zakresu doradztwa zawodowego w klasach I -VIII w ramach nauczanych przedmiotów

Edukacja wczesnoszkolna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dlaczego ludzie pracują? 2. Zawody, które wykonują moi rodzice i krewni. 3. Czy wszystkie zawody są ważne i potrzebne?
Zajęcia komputerowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie technologii informacyjnych w różnych zawodach. 2. Praca zespołowa na lekcji, jako umiejętność przydatna w przyszłej pracy. 3. Wyszukiwanie, selekcjonowanie informacji dotyczących różnych zawodów. 4. Ukazanie roli e-learningu, jako formy zdobywania wiedzy. 5. Cyfryzacja w zawodach. 6. Wykorzystywanie nowych technologii AI w każdej dziedzinie życia.
Język polski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie, przedstawienie w formie pisemnej charakteru pracy w różnych zawodach. 2. Skuteczna komunikacja interpersonalna. 3. Moje pasje i marzenia. 4. Komunikacja werbalna i niewerbalna. 5. Autoprezentacja, charakterystyka postaci. 6. Dostrzeganie własnych uzdolnień i umiejętności oraz dążenie do realizacji wyznaczonych celów. <p>5. Tworzenie pism np. podanie, prośba, ogłoszenie, list, CV.</p>
Matematyka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie umiejętności z poszczególnych działów matematyki w pracy przedstawicieli różnych zawodów. 2. Przedstawienie zawodów, w których przydatne są zainteresowania matematyczne: księgowy, makler giełdowy, ekonomista. 3. Wykorzystywanie wykresów i zestawień w celu prezentacji wyników zadań (np. zadań dotyczących różnych zawodów).
Języki obce	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słownictwo dotyczące pracy i różnych zawodów. 2. Umiejętności niezbędne w przyszłej pracy. 3. Opis zawodów. 4. Moje plany zawodowe na przyszłość. 5. Prezentacja filmów o zawodach w języku obcym. 6. Nowe zawody.
Przedmioty przyrodnicze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stan zdrowia i choroby człowieka, a możliwość pracy w wybranych zawodach. 2. Planowanie dnia i organizowanie pracy własnej. 3. Poznanie zasad pierwszej pomocy oraz kierunku medyczne. 4. Zapoznanie z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii, genetyki, dietetyki.
Historia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie zawodów związanych z historią, archiwistyką polityką, dyplomacją.

	<p>2.Zjawisko emigracji politycznej i zarobkowej.</p> <p>3.Historia wynalazków.</p> <p>4.Historia przemysłu.</p> <p>5. Przemiany polityczne i gospodarcze</p>
Wychowanie fizyczne	<p>1.Opracowanie rozkładu dnia ucznia z uwzględnieniem właściwych proporcji między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.</p> <p>2.Sprawność fizyczna jako warunek wykonywania niektórych zawodów.</p> <p>3. Sprawność fizyczna jako niezbędny aspekt zachowania równowagi w życiu zawodowym.</p>
Muzyka	<p>1.Zawody związane z muzyką.</p> <p>2.Muzyka, jako praca i rozrywka.</p>
Plastyka	<p>1.Zawody związane z malarstwem, rysunkiem, grafiką, rzeźbą, fotografią, filmem, architekturą.</p> <p>2. Prawa autorskie twórców.</p>
Technika	<p>1.Praca zawodowa z wykorzystaniem maszyn i urządzeń technicznych.</p> <p>2.Organizacja miejsca pracy i szacowanie czasu trwania wykonywanych zajęć.</p> <p>3.Narzędzia wykorzystywane do prac ręcznych. Sprawność manualna.</p>